

Betreft : Beleid mensenhandel
Aan : Leden van de Commissie Algemeen bestuur en middelen
T.b.v. : Commissie van 29 juni 2023
Van : N. Meijer
Behandelaar : Myrthe De Ranitz
E-mail/telefoonnummer : m.deranitz@huizen.nl / 035-5281441
Datum : 15 juni 2023
Status : Ter kennisname

Aanleiding

In het Interbestuurlijk Programma (IBP) van de VNG is afgesproken dat alle gemeenten in Nederland in 2022 een duidelijk en geborgd beleid mensenhandel moeten hebben en dat er een landelijk dekkende zorgcoördinatie voor slachtoffers is. De gemeenten zijn verantwoordelijke voor preventie, signalering, handhaving, veiligheid en zorg in de aanpak van mensenhandel.

Vastgesteld beleid mensenhandel

Omdat mensenhandel en uitbuiting niet stopt bij de gemeentegrenzen is regionaal beleid en samenwerking op dit thema is wenselijk. Daarom heeft een integrale werkgroep een regionaal beleidsplan opgesteld dat door de colleges van alle gemeenten in regio Gooi en Vechtstreek kan worden vastgesteld waardoor het de basis vormt voor de lokale aanpak mensenhandel. Het beleid mensenhandel is door ons college van B&W vastgesteld op 23 mei 2023.

Kern van het beleid

Het doel van het beleid is het voorkomen en integraal aanpakken van slachtoffer- en daderschap op het gebied van mensenhandel en uitbuiting, en het mogelijk maken van passende (na)zorg voor en opvang van slachtoffers. Het beleid richt zich in hoofdlijnen op awareness, signalering en de integrale samenwerking in de keten, zowel richting (potentiële) slachtoffers als daders. Om slachtoffers de juiste zorg en opvang te bieden, is via de Regio Gooi en Vechtstreek ketenregie en zorgcoördinatie georganiseerd.

Het college heeft de medewerkers van het Interventieteam en OOV aangewezen als lokale aandachtfunctionarissen. De lokale aandachtfunctionarissen geven intern voorlichting, verrijken signalen bij een vermoeden van mensenhandel en werken nauw samen met de zorgcoördinator en ketenregisseur om slachtoffers te helpen en daders

aan te pakken. De lokale aandachtfunctionarissen overleggen ook met Veilig Thuis over beschermingsmaatregelen bij casuïstiek.

Mensenhandel

Mensenhandel en uitbuiting zijn zware vormen van ondermijnende criminaliteit, waarbij mensenrechten ernstig worden geschonden. Verschijningsvormen zijn bijvoorbeeld arbeidsuitbuiting, gedwongen prostitutie of criminele uitbuiting. In elke gemeente kunnen slachtoffers en daders wonen, werken of verblijven. Ook in de regio Gooi en Vechtstreek komt mensenhandel in verschillende vormen voor. Niet alleen in de illegale prostitutie en bij criminele uitbuiting, maar ook in sectoren als de land- en tuinbouw, horeca, industrie en huishoudelijk werk. Alle vormen van mensenhandel grijpen diep in op de vrijheid van slachtoffers en bezorgen veel leed. De schadelijke gevolgen zijn groot. In eerste plaats natuurlijk voor de slachtoffers en hun omgeving, maar ook voor de samenleving. Bijvoorbeeld door aantasting van de woon- en werkomgeving en de economie. Deze ernstige vorm van criminaliteit vraagt om een passende aanpak.

Financiën

Het nieuwe beleid zorgt niet voor extra kosten voor de gemeente. De aanpak wordt in bestaande structuren en netwerken geborgd. Bijeenkomsten en trainingen vinden plaats binnen de bestaande (regionale) middelen. De uitvoering van de zorgcoördinator mensenhandel en de ketenregisseur mensenhandel valt onder verantwoordelijkheid van de regio Gooi en Vechtstreek. Dit is reeds georganiseerd.

Uitvoering en evaluatie

Het beleid dient nader regionaal en lokaal geïmplementeerd te worden.

Tweemaal per jaar wordt er over de voortgang, bijzonderheden en knelpunten van de aanpak mensenhandel als geheel gerapporteerd aan het bestuurlijk overleg Zorg en Veiligheid van de regio Gooi en Vechtstreek.

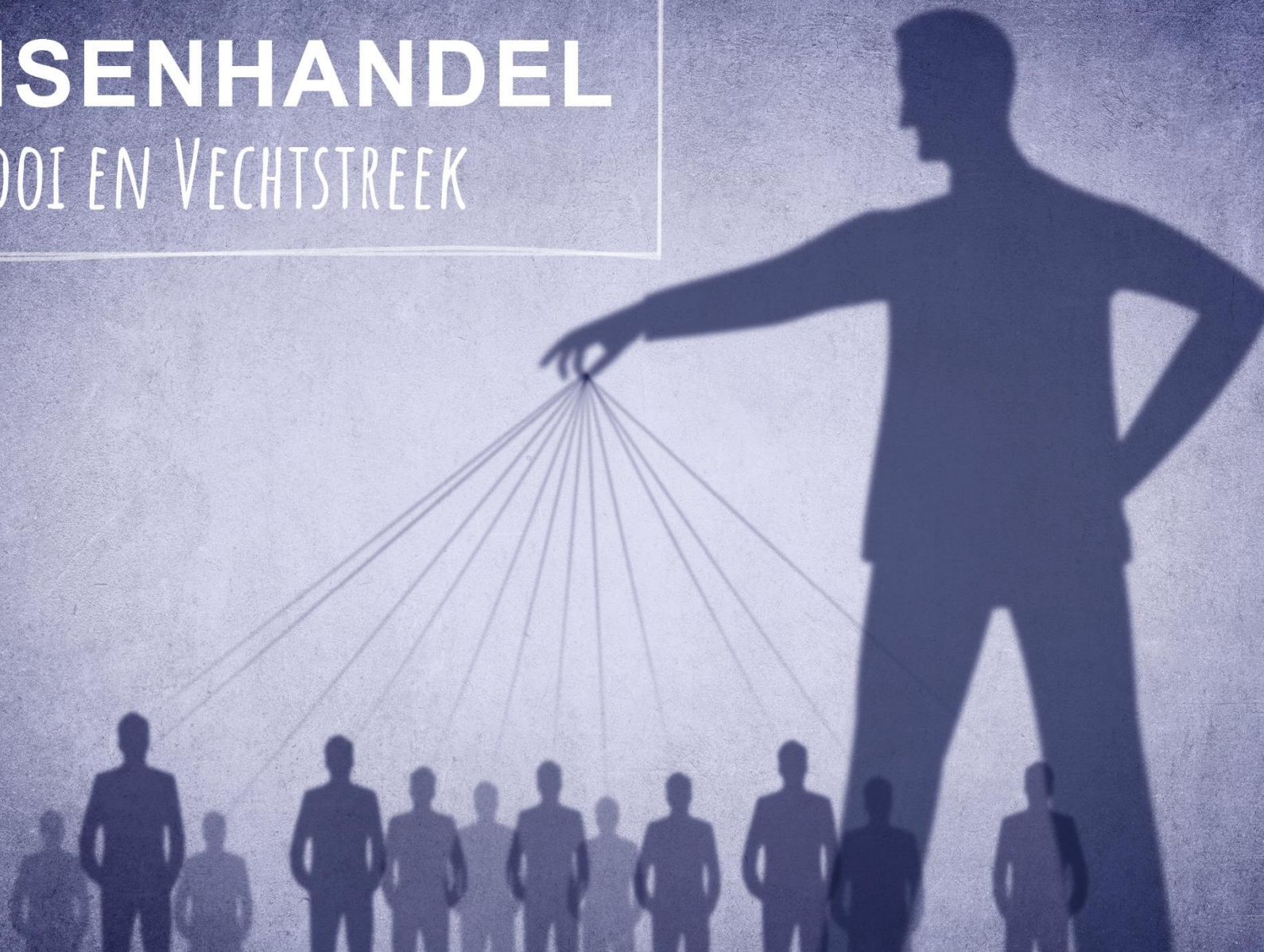
Minimaal één keer per vier jaar wordt het beleid mensenhandel geëvalueerd en geactualiseerd. Dit loopt parallel met de looptijd van het integraal veiligheidsplan (IVP) 2023 - 2026. Het thema mensenhandel is ook een onderwerp van het integrale veiligheidsbeleid (ondermijning).

Bijlage

Beleid mensenhandel Gooi en Vechtstreek

BELEID MENSENHANDEL

GOOI EN VECHTSTREEK

Inhoud

1 Inleiding	3
2. Context en definities mensenhandel in de regio Gooi en Vechtstreek	4
Wat is mensenhandel?	4
Aard en omvang van Mensenhandel	4
Wat en hoe van de regionale aanpak	5
3. Preventie van mensenhandel	6
Vergroten bewustwording bij bestuurders, ambtenaren en het brede publiek	6
Vergroten bewustwording bij risicogroepen	6
Trainen van professionals	7
Opwerpen barrières	7
Verbinden aanpalende beleidsvelden	7
Lokale verankering zorg- en veiligheidsstructuur	7
Bestuurlijke sturing	7
4. Bestrijding van actieve mensenhandel	8
5. Zorg en veiligheid voor slachtoffers	9
6. Effectieve samenwerking	11
7. Evaluatie en borging	14
Bijlage 1 - Barrièremodel Mensenhandel	15
Bijlage 2 - Meldroute mensenhandel	16
Bijlage 3 - Leden werkgroep beleid mensenhandel Gooi en Vechtstreek	17

1 Inleiding

Mensenhandel draait om het uitbuiten van mensen door mensen. Dit gebeurt al eeuwen, slavernij is een klassiek voorbeeld. De uitbouter gebruikt daarbij dwang, zoals geweld en chantage, of misbruikt de kwetsbaarheid en afhankelijkheid van het slachtoffer. Het is een ernstige schending van mensenrechten en van de menselijke waardigheid. Menschenhandel wordt zowel tussen personen gepleegd als in criminele samenwerkingsverbanden. De onderwereld maakt dan misbruik van de 'bovenwereld'. Het is dus een vorm van ondermijnende criminaliteit, met ernstige gevolgen voor de slachtoffers.

Ook in de regio Gooi en Vechtstreek komt mensenhandel in verschillende vormen voor. Niet alleen in de illegale prostitutie en bij criminele uitbuiting, maar ook in sectoren als de land- en tuinbouw, horeca, industrie en huishoudelijk werk. Alle vormen van mensenhandel grijpen diep in op de vrijheid van slachtoffers en bezorgen veel leed. Slachtoffers zijn volwassenen, maar ook minderjarigen. Een samenhangende en doortastende aanpak bij het signaleren, voorkomen en bestrijden van mensenhandel is noodzakelijk. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om daar beleid voor te maken. Ambtelijk kozen we ervoor om een model-beleid op te stellen. Het legt de basis om slachtoffers van mensenhandel te hulp komen, om mensenhandel actief te bestrijden en om kennis en informatie uit te wisselen op het niveau van district en regio. Het is onderdeel van de aanpak zorg en veiligheid en ook van de aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit.

Met elkaar zorgen we dat voor mensenhandel geen plek meer is in Gooi en Vechtstreek.

Dit document is tot stand gekomen met professionals van openbare orde en veiligheid en sociaal domein van de Gooise gemeenten, samenkomend in de werkgroep beleid mensenhandel Gooi en Vechtstreek (zie bijlage 3).

Wergroep Aanpak Menschenhandel
December 2022

2. Context en definities mensenhandel in de regio Gooi en Vechtstreek

Wat is mensenhandel?

Mensenhandel is een schending van de mensenrechten en een van de zwaarste vormen van criminaliteit, met ernstige gevolgen voor de slachtoffers. Mensen worden uitgebuit of onder mensonterende omstandigheden tewerkgesteld. Artikel 273f van het wetboek van Strafrecht omschrijft mensenhandel als 'het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang en met het doel die persoon uit te buiten'.

We onderscheiden binnenlandse en grensoverschrijdende mensenhandel. Bij binnenlandse mensenhandel gaat het om doorgaans Nederlandse slachtoffers die hier worden geworven en uitgebuit. Slachtoffers van grensoverschrijdende mensenhandel worden ook in Nederland uitgebuit, maar zij komen meestal uit het buitenland.

De regionale aanpak van mensenhandel richt zich op drie vormen van mensenhandel:

1. **Seksuele uitbuiting**, de meest bekende vorm. Hierbij wordt iemand gedwongen om seksuele diensten te verlenen voor geld of van andere vergoedingen (denk aan kleding of eten). Iedereen kan slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting, ongeacht juridische status: mannen en vrouwen, volwassenen en kinderen.
2. **Criminele uitbuiting**. Hierbij worden mannen, vrouwen en kinderen gedwongen tot het plegen van strafbare feiten. Denk aan zakkenrollen, diefstal, drugsmokkel of het knippen van hennep. De buit gaat naar de uitbouter. Vaak zitten daar criminele bendes achter, maar het kan ook iemand zijn die familie is van het slachtoffer.
3. **Arbeidsuitbuiting**. Daarvan spreken we als de omstandigheden en arbeidsvoorwaarden in een werksituatie zo slecht zijn, dat de persoonlijke vrijheid in het geding is.

Een vierde vorm van mensenhandel is 'Gedwongen Orgaanverwijdering'. Over deze vorm van mensenhandel is in Nederland nog weinig bekend, al wordt er de laatste jaren steeds meer onderzoek naar gedaan. Het Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel (CoMensha) krijgt jaarlijks een of twee meldingen. Vanwege de beperkte omvang laten we orgaanverwijdering hier buiten beschouwing.

Aard en omvang van mensenhandel

Mensenhandel is een 'verborgen' misdaad, net als veel andere vormen van geweld. Het precieze aantal slachtoffers is dan ook niet bekend. In 2019 werden landelijk 1.334 mogelijke slachtoffers van mensenhandel aangemeld bij CoMensha. In 2020 waren dat er 984. De Nationaal Rapporteur Mensenhandel verklaart die daling vanuit de Coronamaatregelen, waardoor minder reisbewegingen mogelijk waren en de mogelijkheden van opsporing en signalering werden beperkt. CoMensha is voor haar registratie afhankelijk van informatie van onder andere de politie en de Koninklijke Marechaussee. De Nationaal Rapporteur schat dat slechts één op de vijf slachtoffers in beeld is bij

CoMensha. Voor het werkelijke aantal zouden we in Nederland moeten uitgaan van jaarlijks 5.000 tot 7.500 slachtoffers (Nationaal Rapporteur, 2021). Deze cijfers zijn niet gespecificeerd naar de vormen van mensenhandel die wij hanteren. Dit is het landelijke beeld, betrouwbare gegevens voor de regio Gooi en Vechtstreek ontbreken geheel.

Wat en hoe van de regionale aanpak

De gemeenten in de Gooi en Vechtstreek werken samen aan een aanpak van Mensenhandel, met de volgende doelen:

1. we zetten in op preventie en voorlichting en we werpen barrières op voor malafide praktijken;
2. **bestrijden**: we willen mensenhandel adequaat signaleren en melden. We onderzoeken daartoe de bestuurlijke, strafrechtelijke, arbeidsrechtelijke en civiele mogelijkheden van bestrijding en werken aan de opsporing en vervolging van daders;
3. **beschermen**: we zorgen voor zorg, opvang en voor voldoende samenhangende hulp- en ondersteuning, zowel sociaal als juridisch.

We werken langs vier lijnen aan deze doelen:

1. preventie van mensenhandel;
2. bestrijding van mensenhandel;
3. zorg en veiligheid voor slachtoffers;
4. effectieve (regionale) samenwerking.

3. Preventie van mensenhandel

Het belangrijkste doel van de aanpak is te voorkomen dat mensen slachtoffer of dader worden van mensenhandel. De preventieaanpak kent als onderdelen:

- Vergroten van bewustwording bij bestuurders, ambtenaren en het brede publiek;
- Vergroten van bewustwording bij risicogroepen;
- Trainen van professionals;
- Opwerpen van barrières;
- Verbinden van aanpalende beleidsvelden;
- Lokale verankering zorg- en veiligheidsstructuur;
- Bestuurlijke sturing.

Vergroten bewustwording bij bestuurders, ambtenaren en het brede publiek

Preventie begint bij de 'awareness' bij bestuurders, professionals, ondernemers en het brede publiek, maar ook bij potentiële slachtoffers én daders. Soms is het onderscheid tussen dader en slachtoffer diffuus. Mensenhandel is vaak niet zichtbaar voor buitenstaanders.

Preventie richt zich daarom op bewustwording: wat is mensenhandel, hoe kom je het op het spoor en waaraan kun je het herkennen?

Waarop moet je letten bij de publieksbalies, bij huisbezoek aan inwoners, bij zorg- en dienstverlening of bij controles op de werkvloer?

En waar kun je heen met signalen van verdachte situaties? Iedere gemeente in de regio heeft een meldpunt om misstanden te melden over zorg, veiligheid en (ondermijnende) criminaliteit – waaronder mensenhandel. De meldroutes zijn nog onvoldoende bekend, ook niet binnen het ambtelijk apparaat.

In elke gemeente starten we een brede voorlichtingscampagne met informatie over mensenhandel, signaalherkenning en de meldroute.

Vergroten bewustwording bij risicogroepen

Risicofactoren maken sommige mensen extra kwetsbaar voor mensenhandel, zoals:

- een zwakke economisch positie met weinig perspectief op verbetering;
- verminderde geestelijke weerbaarheid;
- de afwezigheid van een sociaal netwerk;
- het ontbreken van een juridische (verblijf)status;
- het niet spreken van de taal.

Een aantal groepen loopt meer risico's, met name jongeren, mensen met een licht verstandelijke beperking, arbeidsmigranten, vluchtelingen en sekswerkers. Voor deze risicogroepen organiseren we specifieke voorlichting, op maat gemaakt en minimaal jaarlijks herhaald.

Trainen van professionals

Iedere gemeente traint de eigen medewerkers in bewustzijn van mensenhandel en herkenning van mogelijke signalen. Die training is specifiek gericht op medewerkers die mogelijk te maken krijgen met mensenhandel. Denk aan burgerzaken, handhaving, vergunningen en uitvoeringsdiensten. De training wordt periodiek herhaald, bijvoorbeeld als jaarlijkse opfriscursus. De gemeente stimuleert ook dat maatschappelijke partners hun medewerkers trainen in signaalherkenning. Denk aan woningcorporaties, politie, aanbieders van zorg en welzijn. De gemeenten werken regionaal samen aan het trainingsaanbod. De ketenregisseur kan hierbij ondersteunen door te kijken wat er landelijk beschikbaar is en ontwikkeld wordt.

Opwerpen barrières

Daders maken op uiteenlopende manieren gebruik van algemene voorzieningen, dienstverlening en regelgeving. We weten voldoende over hun criminele activiteiten en de wijze waarop ze die aan het oog onttrekken. Dat biedt de mogelijkheid om hun werkwijze te bemoeilijken of onmogelijk te maken. Het barrièremodel in de bijlage laat zien welke organisaties op welke terrein een rol kunnen spelen om de daders te belemmeren in hun functioneren. Er ligt ook een belangrijke regierol voor de gemeenten.

Verbinden aanpalende beleidsvelden

Mensenhandel raakt allerlei facetten van de samenleving en daarmee ook uiteenlopende beleidsterreinen. Zo zijn er mogelijk raakvlakken met beleidsvelden als Sociaal Domein, Veiligheid, Economie, Onderwijs, Prostitutie, Inkoop, Huisvesting, Werk en inkomen, Schuldhulpverlening etc.

Iedere gemeente heeft een aandachtsfunctionaris Mensenhandel. Deze brengt in kaart welke beleidsvelden en -medewerkers relevant zijn, legt de verbinding en houdt die actief in stand.

Lokale verankering zorg- en veiligheidsstructuur

De aandachtsfunctionaris zorgt dat Mensenhandel op de agenda staat in de lokale zorg- en veiligheidsstructuur en dat de regie over het onderwerp integraal plaatsvindt vanuit één plek.

Bestuurlijke sturing

Het onderwerp mensenhandel heeft een vaste plek op de agenda binnen het overleg over zorg en veiligheid, zowel ambtelijk als bestuurlijk. De voortgang wordt gemonitord, actuele ontwikkelingen besproken en eventuele knelpunten adequaat opgepakt.

4. Bestrijding van actieve mensenhandel

Aanpak van mensenhandel betekent ook bestrijding van de reeds bestaande mensenhandel. Dat doen we vanuit Zorg en Veiligheid, dat zijn de beleidsterreinen Sociaal domein en Openbare orde en Veiligheid. Met relevante sleutelpersonen brengen we doorlopend de kwetsbare sectoren en locaties in kaart. We zoeken daarbinnen naar de beste ingang om signalen op te sporen. Zo gaan we in gesprek met (mogelijke) slachtoffers en we voeren controles uit op basis van de gegevens die we verzamelen over risicolocaties. We gaan de lokale beleidsregels op elkaar afstemmen en dat werken we nader uit in het Integrale Veiligheidsbeleid, lokaal en regionaal. Bij de actieve bestrijding volgen we drie sporen:

1. Actieve signalering;
2. Inzicht in dadernetwerken;
3. Repressieve inzet.

Actieve signalering

Diverse sectoren zijn risicovol als het gaat om mensenhandel: bijvoorbeeld de prostitutie, horeca, schoonmaak, land- en tuinbouw. Maar ook jongeren bij onderwijsinstellingen zijn kwetsbaar. In deze sectoren gaan we actief op zoek naar signalen van misstanden. Op basis van een omgevingsscan controleren we risicovolle sectoren en locaties. De operationele aanpak sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande structuren binnen de regio.

Aanpak dadernetwerken

De regio Gooi- en Vechtstreek valt als district onder de veiligheidsregio Midden-Nederland. Midden-Nederland kent een 'aanpak georganiseerde en ondermijnende criminaliteit (GOC)'. De bestrijding van daders van mensenhandel en hun netwerken maakt daar deel van uit. Die aanpak betreft zowel de handhaving als de bestuursrechtelijke en de strafrechtelijke bestrijding. Mensenhandel komt binnen de aanpak GOC steeds nadrukkelijker in beeld: als onderdeel binnen een andere casus, maar ook na afzonderlijke signalen. Casuïstiek pakken we zoveel mogelijk op waar dat het meest passend is: lokaal binnen het district Gooi en Vechtstreek of aan de regionale ondermijningstafel van (RTO) Midden-Nederland. Het RIEC faciliteert de regionale signalentafel mensenhandel, hier delen de partners in de domeinen van Zorg en Veiligheid zachte signalen. We zorgen dat dit gebeurt conform de AVG wetgeving.

Repressieve inzet

Op basis van de opgehaalde signalen bepalen we de vervolgacties. Denk hierbij aan:

- bestuursrechtelijke maatregelen tegen daders en organisaties;
- doorgeleiding naar politie en Openbaar Ministerie voor strafrechtelijke vervolging;
- opwerpen van barrières;

5. Zorg en veiligheid voor slachtoffers

De aanpak van mensenhandel is complex en vraagt om intensieve samenwerking tussen de verschillende domeinen. Gemeenten zijn de aangewezen partij om de regie in handen te nemen. Belangrijke schakels in de integrale aanpak zijn de zorgcoördinator, de ketenregisseur en de lokale aandachtsfunctionaris mensenhandel.

Zorgcoördinator

Slachtoffers van mensenhandel krijgen te maken met allerlei regels. Zoals bijvoorbeeld een zorgverzekering regelen, een uitkering of een verblijfsvergunning aanvragen, beslissen of zij aangifte willen doen en met een advocaat praten, passende medische en psychische hulp aanvragen en vaak ook onderdak en/of opvang regelen. Zij moeten zich in te schrijven bij de gemeente en een Digid aanmaken. De zorgcoördinator mensenhandel is voor al dit zaken hun eerste aanspreekpersoon, vanaf de aanmelding tot en met de afsluiting van het traject. Hij of zij zorgt dat de juiste procedures worden opgestart en houdt de regie over ondersteuning en begeleiding.

Ketenregisseur

De ketenregisseur mensenhandel zorgt dat de ketenpartners integraal samenwerken: de gemeenten in de regio, de betrokken afdelingen en maatschappelijke organisaties als de politie, AVIM¹, Veilig Thuis, Nederlandse arbeidsinspectie, Comensha e.a. Daarnaast werkt de ketenregisseur ook aan een groter bewustzijn van organisaties met een signalerende functie (zie ook rolomschrijving ketenregisseur, hoofdstuk 6).

Lokale aandachtsfunctionaris mensenhandel

De lokale aandachtsfunctionaris geeft intern voorlichting, verrijkt signalen bij een vermoeden van mensenhandel en werkt nauw samen met de zorgcoördinator en ketenregisseur om slachtoffers te helpen en daders aan te pakken. De lokale aandachtsfunctionaris overlegt ook met Veilig Thuis over beschermingsmaatregelen bij casuïstiek.

Zorg voor slachtoffers

Slachtoffers kunnen in de regio terecht bij de reguliere zorg voor medische of psychische hulp: de huisarts, de GGD en de GGZ. Bij ondersteuningsvragen op gebied van Wmo en Jeugdhulp zijn de gemeentelijke uitvoeringsdiensten aan zet. MEE biedt bijstand voor mensen met een verstandelijke beperking. Veel opvangorganisaties zijn gespecialiseerd in medische en of psychische hulp aan slachtoffers van mensenhandel. Dat zijn organisaties als het Amsterdams Coördinatiepunt Mensenhandel (ACM), de Blijf Groep, Equator Foundation, Fier of Kadera.

---

¹ Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel

Opvang voor slachtoffers van Mensenhandel met Multiproblematiek (OMM)

De genoemde voorzieningen bieden meestal adequate hulp. Bij slachtoffers met meervoudige en complexe problematiek is een gespecialiseerde opvang- of behandelsetting soms meer geschikt. De gezamenlijke centrumgemeenten hebben daarvoor de Opvang voor slachtoffers van Mensenhandel met Multiproblematiek (OMM) opgezet. Er zijn 36 plaatsen beschikbaar voor slachtoffers, verdeeld over opvanglocaties in Amsterdam, Almere, Alkmaar, Enschede, Rotterdam en Zwolle. Vier instellingen verzorgen de OMM, elk vanuit hun eigen specialisme: de Blijf Groep, Fier!, HVO-Querido en Kadera.

Route melden voor professionals

Professionals kunnen signalen melden via onderstaande route. Bij elke stap kan de zorgcoördinator meedenken.

1. Breng signalen van mensenhandel in kaart;
2. Vraag advies:
  - medewerkers van de gemeente bij de lokale aandachtsfunctionaris;
  - overige professionals bij een collega, bij de ketenregisseur of zorgcoördinator mensenhandel;
  - bij Veilig Thuis over de mogelijke risico's en maatregelen;
3. Praat met de cliënt;
4. Weeg aard en ernst van de situatie en het risico op mensenhandel;
5. Beslis: organiseer zelf hulp of zet de zorgcoördinator mensenhandel in, in afstemming met de lokale aandachtsfunctionaris. Zie: www.wegwijzermensenhandel.nl/zorgcoördinatoren.

6. Effectieve samenwerking

Gemeenten hebben een belangrijke regierol bij de aanpak van mensenhandel. Daarvoor zijn goede afspraken nodig met de verschillende zorg- en veiligheidspartners. Wie zijn die partners en hoe geven we de samenwerking effectief vorm?

Samenwerking in de aanpak van mensenhandel

De eerder genoemde driehoek vormt de kern van de samenwerking. De driehoek bestaat uit de ketenregisseur, zorgcoördinator en de lokale aandachtsfunctionaris.

Rolomschrijving ketenregisseur Midden Nederland

De ketenregisseur Midden Nederland versterkt de samenhang binnen de keten. Die keten loopt van preventie (bewustzijn over mensenhandel en signalering) en via bescherming (zorg en hulp voor slachtoffers) tot bestrijding (aanpak van daders en faciliteerders). De regie richt zich dus op samenwerking van organisaties in zowel de zorg- en de veiligheidsketen. De ketenregisseur houdt zich niet bezig met casuïstiek.

Rolomschrijving zorgcoördinator mensenhandel

De zorgcoördinator mensenhandel houdt zich bezig met casuïstiek: hij of zij zorgt dat slachtoffers van mensenhandel de zorg krijgen die nodig is voor hun herstel. Traumazorg, opvang en re-integratie staan centraal. De zorgcoördinator adviseert en regelt de inzet van de nodige expertise. De zorgcoördinator mensenhandel is een bovenlokale functie.

Rolomschrijving lokale aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionaris is een medewerker van de gemeente, werkzaam bij het sociaal domein of bij openbare orde en veiligheid (OOV). Hij of zij adviseert zowel over de lokale preventieactiviteiten als over de aanpak van concrete casuïstiek, zodat die wordt besproken waar het hoort: bij het ondermijningsoverleg, de lokale persoonsgerichte aanpak, Veilig Thuis, of het Zorg- en Veiligheidshuis. De aandachtsfunctionaris geeft de integrale aanpak op lokaal niveau gestalte, in afstemming met de ketenregisseur, zorgcoördinator en ketenpartners.

Eén van de aandachtsfunctionarissen is aanspreekpunt binnen het district Gooi en Vechtstreek voor beleidsmatige zaken en initieert het periodieke overleg tussen de afzonderlijke lokale aandachtsfunctionarissen. Zij bepalen onderling wie deze coördinerende rol op zich neemt, bijvoorbeeld jaarlijks bij toerbeurt.

Sturing en verbinding

Verbinden bestaand en aanpalend beleid

Zo als eerder aangegeven raakt mensenhandel allerlei facetten van de samenleving en daarmee ook uiteenlopende beleidsterreinen. Dit betekent niet dat we het uiteenlopende beleid moeten aanpassen, wel dat we de raakvlakken inzichtelijk krijgen. De lokale

aandachtsfunctionaris zorgt dat het Mensenhandel structureel is belegd in de lokale zorg- en veiligheidsstructuur. De regie over dit onderwerp wordt dan integraal gevoerd vanuit één plek.

Regionale sturing op de aanpak

Het beleidskader werken we nader uit in een uitvoeringsplan. Het thema is al beschreven in het regionale beleidsplan Bescherming en Opvang 2022-2025 'Herstel de verbinding'. Mensenhandel is ook onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid. Op bestuurlijk niveau bespreekt de stuurgroep Zorg en Veiligheid de voortgang. Dat is het overleg van de burgemeesters en wethouders voor zorg en het sociaal domein in de regio Gooi en Vechtstreek.

Partners

Voor een effectieve samenwerking werken we in een keten van partijen uit het sociaal domein (jeugd, zorg en welzijn), veiligheidspartners en specialisten op het gebied van mensenhandel. De kern van de samenwerking bestaat uit de volgende partijen:

Partners Sociaal domein en zorg

- Jeugd- en gezinsconsulenten (gemeente)
- Wmo-consulenten (gemeente)
- Consulenten Werk en Inkomen (gemeente)
- Jongerenwerk (Versa Welzijn)
- Huisartsen
- Onderwijsinstellingen
- Sociaal Wijkteam (Versa Welzijn)
- Bemoeizorg (GGZ)
- Verslavingszorg
- Zorgaanbieders
- Blijf Groep (opvang slachtoffers)
- Equator Foundation (nazorg slachtoffers)
- Fier (programma's Asja en Rena, voor slachtoffers loverboys resp. anderstalige moeders)
- Kadera (nazorg slachtoffers)

Partners veiligheidsketen

- Politie (in het bijzonder AVIM Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel)
- Openbaar Ministerie
- Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek

- Zorg- en Veiligheidshuis
- Samen Veilig Midden Nederland
- Openbare Orde en Veiligheid (gemeentelijk)
- Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's)
- Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA)
- Regionaal Informatie en Expertisecentrum Midden Nederland (RIEC)

Partners mensenhandel

- Zorgcoördinator mensenhandel (veiligheidsdistrict Gooi en Vechtstreek)
- Ketenregisseur mensenhandel (RIEC Eenheid Midden Nederland)
- Aandachtsfunctionaris mensenhandel (gemeentelijk)
- Landelijk Coördinatiecentrum tegen mensenhandel (Comensha)
- Amsterdams Coördinatiepunt Mensenhandel (ACM)
- Zorgaanbieders bij mensenhandel en prostitutie

7. Evaluatie en borging

Het gaat meestal om onzichtbare problematiek. De aanpak vraagt om een optimale samenwerking tussen enerzijds de zorg voor kwetsbare personen en anderzijds de bestrijding van georganiseerde misdaad. Het zijn verschillende werelden, elk met een eigen werkwijze en een eigen taal. Bovendien vereist het kennis en kunde van partijen buiten de reguliere samenwerking van zorg- en veiligheid, zoals CoMensHa en AVIM). Evaluatie van de samenwerking is essentieel bij de aanpak van mensenhandel. We borgen en evalueren deze aanpak op ambtelijk en bestuurlijk niveau.

Ambtelijke borging

Op ambtelijk niveau zijn er per jaar vier bijeenkomsten met de lokale aandachtsfunctionarissen Mensenhandel en de verantwoordelijke functionarissen van politie in het district Gooi en Vechtstreek. Dit kan opgeschaald worden naar 6 keer per jaar indien de situatie daarom vraagt. De bijeenkomsten vinden plaats onder begeleiding van de ketenregisseur Midden Nederland en de zorgcoördinator mensenhandel van het district Gooi en Vechtstreek. We nemen hier per organisatie de cijfers en trends door, de actuele casuïstiek en de acties gericht op preventie- en bewustwording (trainingen, bijeenkomsten met partners).

Bestuurlijke borging

Twee keer per jaar rapporteren we aan het bestuurlijk overleg Zorg en Veiligheid van de regio Gooi en Vechtstreek. We behandelen daarin de voortgang, bijzonderheden en knelpunten van de aanpak mensenhandel als geheel. De casuïstiek zelf bespreken we in lokaal overleg of met de driehoek. Het bestuurlijk overleg vindt twee keer per jaar plaats. De samenwerking rond Mensenhandel is een terugkerend thema op de agenda; de ketenregisseur, zorgcoördinator en eventueel betrokken beleidsmedewerkers of aandachtsfunctionarissen sluiten voor dit agendapunt aan. Zij lichten de stand van zaken toe, alsmede bijzonderheden en knelpunten. Zij leggen besluiten voor over de (beleidsmatige) aanpak als nodig is dat het college die bekrachtigt.

Evaluatie beleid

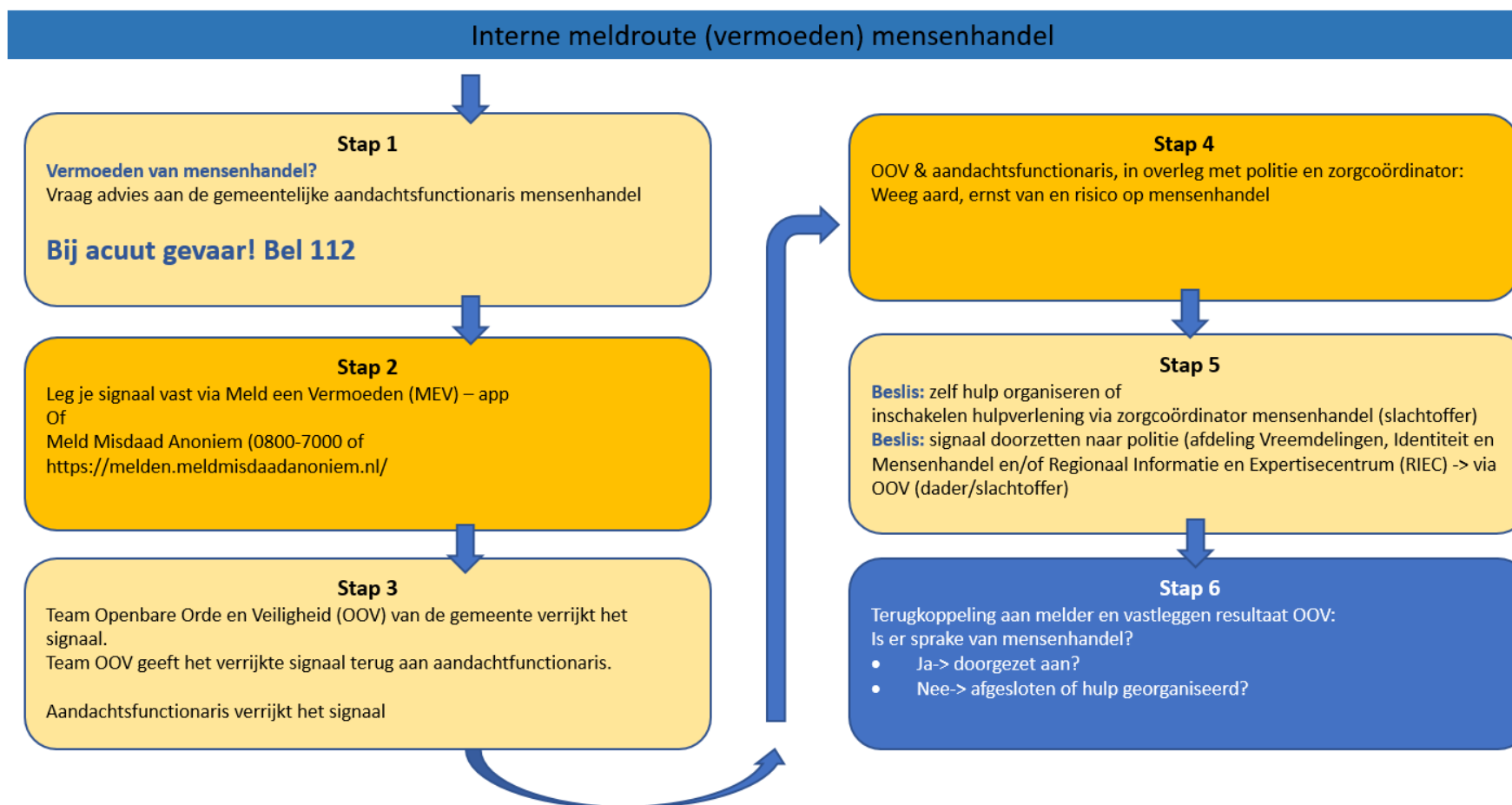
Minimaal één keer per vier jaar wordt het beleid mensenhandel aangepast, of vaker als het nodig is. Dit laten we parallel lopen met de looptijd van het integraal veiligheidsplan (IVP). Het thema mensenhandel is ook een onderwerp van het integrale veiligheidsbeleid.

Bijlage 1 – Barrièremodel Mensenhandel

ONBEWUST LEGALE DIENSTVERLENERS				
REKRUTERING	DOCUMENTEN	HUISVESTING	ARBEID	FINANCIËEL
<ul style="list-style-type: none"> internetprovider opleidingsinstituten horecaonderneming gemeente familie-naasten-vrienden social media websites voor advertenties 	<ul style="list-style-type: none"> IND leveranciers copyshops pasfotoshops gemeente (PUZA) RNI loket 	<ul style="list-style-type: none"> recreatie - vakantieparken verhuurbedrijven makelaardij woningcorporatie escortbureau NUTS bedrijven gemeente 	<ul style="list-style-type: none"> banken accomodatieverlener zorgverzekeraar Belastingdienst gemeente KvK hotel vakantiepark 	<ul style="list-style-type: none"> banken GWK koeriersdiensten postbedrijven
BEWUST ILLEGALE DIENSTVERLENERS				
<ul style="list-style-type: none"> mensensmokkelaar louche uitzendbureau 	<ul style="list-style-type: none"> vervalser drukker investeerder 	<ul style="list-style-type: none"> pooier huisjesmelker raamverhuurder illegale verhuurders 	<ul style="list-style-type: none"> chauffeur koppelbaas malafide uitzendbureau portier pooier 	<ul style="list-style-type: none"> underground banking illegaal casino geldkoerier geldwisselkantoor ondernemers (wit-was)
(HANDHAVING)PARTNERS SIGNALEREN - INTERVENIËREN				
<ul style="list-style-type: none"> politie gemeente scholen hulpverlening maatsch.organisaties leerplichtambtenaar ketenregisseur zorgcoördinator RIEC OM 	<ul style="list-style-type: none"> Kmar grensbewaking politie gemeente RNI loket RIEC/LIEC accomodatieverlener 	<ul style="list-style-type: none"> gemeente woningcorporatie hulpverleners kadaster RIEC KvK politie burgers accomodatieverleners 	<ul style="list-style-type: none"> Nederlandse Arbeidsinsp. gemeente UWV ARBO dienst hotelbranche uitzendbureau 	<ul style="list-style-type: none"> Sociale recherche RIEC gemeente politie FIOD banken
BARRIERES				
<ul style="list-style-type: none"> awarenesstraining ketenoverleg ZVHH/PGA analyse MH-ondermijning communicatiecampagne controle op advertenties webcrawler 	<ul style="list-style-type: none"> awarenesstraining PUZA signaleren ID fraude maatregelen inschrijving maatregel RNI vergroten meldingbereidheid MEV 	<ul style="list-style-type: none"> awarenesstraining extern awarenesstraining intern aanpak illegale verhuur Last onder dwangsom Damocles Handhaving vergunning Woningwet Wet Economische Delicten Samenwerken externen Wet Ruimtelijke Ordening burgers betrekken (MMA) 	<ul style="list-style-type: none"> awarenesstraining intern awarenesstraining intern inzet bestuurs. dwangmiddelen inzet Arbeidsinspectie integrale controles sluiting pand intrekken exploitatievergunning burgers betrekken (MMA) voorlichting kwetsbare groepen 	<ul style="list-style-type: none"> voorlichting kwetsbare groepen Wet ter voorkomen witwassen extra controle op uitkering Meld een vermoeden SP IC trainen transacties

Bijlage 2 Meldroute mensenhandel

Bijlage 3 - Leden werkgroep beleid mensenhandel Gooi en Vechtstreek

**BEL Combinatie: Maurits van Gulick,
Louisseta Eisses, Laura Zimmerman**

Nikki Lowijs, Frank Kemper

**Danielle van Nes, Yuric van Brenk, Nynke
Louwes, Chantal van Erven (vormgeving)**

Trudi Caarls, Farah Ysebaert

**Mariëlle Stitzinger, Yvonne Driessen, Heleen
Driessen**

Eline Kuilder, Samantha Visser